

نەسرەدىن ئەپەندى لەتپىلىرىدىن

دۇردانىلەر

(3)

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：米克丽·阿布都热合曼

责任校对：阿布列孜·阿巴斯

封面设计：伊巴代提·亚森

技术编辑：买买提艾力·里提甫

阿凡提笑话的人生智慧

(3)

(维吾尔文)

艾克拜尔·吾拉木 整理

新疆青少年出版社出版

(乌鲁木齐市胜利路100号 邮编：830001)

新疆新华书店发行 新疆新华印刷二厂印刷

850×1168毫米 32开本 3.25印张

2002年5月第1版 2006年1月第2次印刷

印数：5071—8070

ISBN7-5371-4032-4/C·107 定价：5.00元

如有印刷装订问题请直接同出版社调换

مەسئۇل مۇھەررىرى: مېھرىگۈل ئابدۇراخمان
 مەسئۇل كوررېكتورلىرى: ئابلىز ئابباس
 مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: ئىبادەت ياسىن
 تېخنىكاكتورى: غالىب شاھ
 مۇھەممەد ئەلى لىتىپ

نەسىرىدىن ئەپەندى لەتىپىلىرىدىن دۇردانىلەر (3)

نەشىرگە تەييارلىغۇچى: ئەكبەر غۇلام

*

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
 (ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 100 - قورۇ، پ: 830001)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى

شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

ئۆلچىمى: 850×1168م، 32 كەسىلم، باسما تاۋىقى: 3.25

2002 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى

2006 - يىل 1 - ئاي 2 - بېسىلىشى

ISBN7-5371-4032-4/C·107

سانى: 5071-8070

باھاسى: 5.00 يۈەن

بېسىلىشتا، تۈپلەشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتكە، تېگىشىپ بېرىمىز

مۇندەرىجە

- 1 ھېچنېمە
- 2 كىم كېيىللىك قىلالايدۇ
- 3 ئېگىز قەبرە
- 4 ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگىنىم يوق
- 5 دەلدۈش دېگەن ئۆزىڭىز
- 6 ئاغىنەنىڭ سانى
- 7 شەيتاننىڭ قىياپىتى
- 8 ئىسسىق شوريا ۋە سوغۇق شوريا
- 9 گال ئۈستىرا
- 10 بىتاقەت بولۇش
- 11 ئەپسۇن
- 12 موزايىنى ئەرەپچە نېمە دەيدۇ
- 13 ئۆزۈڭنىمۇ قوغلىۋەت
- 14 چىراغنىڭ پايدىسى
- 15 پۇلىڭىزنى ھازىر ئېلىۋېلىڭ
- 16 سەۋەبى ئىككى
- 17 تامدىن ئاتلاپ ئۆتۈپ كەتسۇن
- 18 ھەممىدىن بەك نېمىدىن قورقسەن؟
- 19 ئىلھام ۋە ھورۇن
- 20 مېنىڭ دادام كەمبەغەل ئىدى
- 21 چاشقان مۈشۈككە يولۇققانداك
- 22 چىۋىن بار
- 23 ئاغىنىسىنى تاشلىۋەتكەن ئادەم ياخشى ئادەم

- 24 ۋاقىتىنى ئالدىغا سۈرۈۋېتىپتۇ
- 25 قارا ساقال ۋە ئاق ساقال
- 26 بۇ يىل قۇرغاقچىلىق بولىدۇ
- 27 ئىشكىنى سولاش
- 28 راست بىلەن يالغان
- 29 مانا مۇشۇنداق چېقىلىپ كەتتى
- 30 غەيۋەت قىلماڭلار
- 31 ئۆلگەن ئادەم قانداقمۇ ئادەم قۇتقۇزالسۇن؟
- 32 قېرىلىقنىڭ ئالامىتى
- 33 مۇنارنى ھەرىدېۋېتىمەن
- 34 ئېشىكىمنىڭ قۇيرۇقى
- 35 ئېكىنچى ياكى ئېشەك
- 36 ئالتۇن ئۈزۈك
- 37 ئالمنىڭ يوغانلىقى
- 38 سازەندە
- 39 سىزنىڭمۇ ئېيتقانلىرىڭىز توغرا
- 40 سىزنىڭ ئورنىڭىزدا مەن بولسام
- 41 سۇدا تۇنجۇقتۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋەت
- 42 ئۆزۈمىكىن دەپتىمەن!
- 43 ئېگەردىن چۈشمىدىم
- 44 تاپان ھەققى
- 45 ۋاپا قىلمىغان كەشە
- 46 قەيەردىن ئۆتۈشنى مەنمۇ بىلمەيمەن
- 47 نېمىشقا بىر جۈپ ئۆتۈك تىكىۋالمايسىز؟
- 48 چىغىر يول
- 49 كۆلدە سۇ بولمىغان بولسا تېخىمۇ ياخشى بولاتتى
- 50 مەنسەپكە لايىق ئۆي
- 51 خۇدايىم بۇيرۇسا

- 52 قالتس چاره
- 53 ئەخمەق بىلەن كالۋا
- 54 ئالدىنىش
- 55 باراۋەر بولۇش
- 56 بۆلۈشۈش
- 57 ئىشقىلىپ مەن بۇزمىدىم
- 58 ئىچىدە مەن بار تۇرسام!
- 59 ئەخمەق توخۇلار
- 60 خۇرجۇندا
- 61 سۈت توشۇيدىغان ئات
- 62 ئۈچىدىغان ئوخشايدۇ
- 63 زادى كىم ساتىدۇ
- 64 ئەسلىدىمۇ نىيىتىم بار ئىدى
- 65 ئاچقۇچ ئىزدەش
- 66 پەرىجىنى تېپىپ كەل
- ئېشەكنىڭ ئۈستىدە مەن بولغان بولسام قانداق
- 67 قىلاتتىم؟
- 68 ئەقىللىق بۆرە
- 69 قاراڭغۇدا ئوڭ بىلەن سولنى نەدىن بىلەي
- 70 ئۆزۈمنى يىتتۈرۈپ قويدۇم
- 71 مۈشۈكنى ئاداشتۇرۇش
- 72 چۆكۈرۈۋېتەي دەيمەن
- 73 ئالما كۆچتى
- 74 شۇ كېلىشكە راست بولسا
- 75 ئەپەندىنىڭ تۇرنىسى
- 76 مەسئۇلىيەت دائىرىسى
- 77 يامان بۇلاق
- 78 سىزمۇ ئۇيالماسىز

- 79 ئەپەندى ۋە ھاممال
- 80 ماڭا يازغان خەت ئەمەس
- 81 تېخى ئويلاشمىدىم
- 82 پېشكەللىك
- 83 ئىگەنچىلىك ئەقلىڭ بولسا
- 84 بىر تۆگە زىيان تارتقۇچە
- 85 ياشلىقىمۇ چاغلىق ئىدى
- 86 ئاخىر بىر كۈن گۆرگە كېلىدۇ
- 87 گۆشىنى تۈزلىۋالىدۇ
- 88 ئۆز قولىغا بەردىم
- 89 ئەمدى چېلىغىنىڭنى كۆرەي
- 90 يەنە تۆت يىل مىنىستىر
- 91 ئوغرىدا گۇناھ يوقمۇ؟
- 92 بايغا قوي سويۇپ بېرىۋاتىمەن دەپ ئويلاپتىمەن
- 93 كەلكۈن
- 94 ئۆيۈمدىكى بوراندىن قېچىپ
- 95 ئەقىلگە ۋارىسلىق قىلىش

ھېچنېمە

ئەپەندى ناھايىتى بېخىل بىر ئادەم بىلەن سەپەرگە چى-
قىپتۇ. ئۇلار چۈشلۈكى ئەپەندى ئەكەلگەن نان بىلەن پىشۇ-
رۇلغان تۇخۇمنى يەپتۇ. كەچ بولغاندا، بېخىل ئادەم دەريا
بويىغا ئۆزى يالغۇز بېرىپ، ئەكەلگەن گۆشنى ئوغرىلىقچە
يەپتۇ.

ئەپەندى بۇنى بايقاپ قېلىپ:

— ئاداش، يەۋاتقىنىڭىز نېمە؟ — دەپ سوراپتۇ.
— ھېچنېمە! — دەپتۇ بېخىل گۆشنى دەرھال كەينىگە
تىقىپ.

— ھېچنېمىڭىزنى چىقىرىڭ، — دەپتۇ ئەپەندى، —
ھېچنېمىڭىزنى بولسىمۇ تەڭ يەيلى!

كىم كېيىللىك قىلالايدۇ

ئۆزىنى بىلىملىك چاغلايدىغان بىر ئادەم، قېلىن كىتاب-
تىن بىرنى كۆتۈرۈۋېلىپ ئەتراپتىكى ئادەملەرگە:
— ئەگەر سىلەر مۇشۇ كىتابنى ئوقۇپ چىقساڭلار،
سىلەرنىڭ ماڭا ئوخشاش نۇرغۇن نەرسىلەرنى بىلىۋالىدىغان-
لىقىڭلارغا كېيىللىك قىلىمەن، — دەپتۇ.
— خوش، سىزنىڭ بۇ كىتابنى ئوقۇپ چىققانلىقىڭىزغا
كىم كېيىللىك قىلالايدۇ؟ — دەپتۇ ئەپەندى.

ئېگىز قەبرە

بىر كۈنى، يېزىدىكى يۈزبېشى تۈگەپ قاپتۇ. ئەپەندى نامىزىغا قاتناشقىلى بېرىپتۇ ھەمدە ئىككى قولىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ: «خۇدايىم مەرھۇمنىڭ روھىنى ئېگىز قەبرىنىڭ ئىچىدە قىلغاي» دەپ دۇئا قىپتۇ.

— ھەي ئەپەندى، قانداق دۇئا بۇ! مەرھۇمنىڭ روھى جەننەتتە بولغاي دەپ دۇئا قىلىشىڭىز بولاتتى، — دەپتۇ بىرەي-لەن ئەپەندىگە.

— مەرھۇم ھايات چېغىدا، يۇقىرىغا يامىشىشقا ئامراق ئىدى، مەن ئۇنىڭ ئۆلگەندىن كېيىنمۇ يۇقىرىغا يامىشىپ، ياتقان يېرىدىن تۇرۇپ كېتىپ، جەننەتكە كىرەلمەي قالدى. سۇن دەپ ئەنسىرىدىم، — دەپتۇ ئەپەندى.

ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگىنىم يوق

بىر كۈنى، ئەپەندى كوچىدا ۋەز ئېيتىپتۇ. ئارقىدىن نۇرغۇن پاكىتنى كۆرسىتىپ، ناھىيە ھاكىمىنىڭ جىنايەتلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىپتۇ.

— ئەپەندى، سىزنىڭ دەۋاتقىنىڭىز قايسى ھاكىم، ئۇنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ باقىشىڭىز بولامدۇ؟ — دەپ سورايتۇ ئەپەندىنىڭ سۆزىنى ئاڭلاۋاتقان ھاكىم چىرايى تاتارغان ھالدا.

— قايسى ھاكىم ئىكەنلىكىنى ئانچە ئېنىق بىلمەيمەن، ئۆز كۆزۈم بىلەنمۇ كۆرگىنىم يوق، مەن پەقەت خەقلەرنىڭ ئاغزىدىنلا ئاڭلىغان، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندى.

دەلدۈش دېگەن ئۆزىڭىز

ئەپەندى گۈللۈكتە مەدھىيە شېئىرى يادلاپتۇ:
— سۆيۈملۈك مەشۇقۇم، مېنىڭ يۈرىكىمدە پەقەت
سەنلا بار، مېنىڭ كۆزۈمگە پەقەت سەنلا كۆرۈنسەن!
چاقچاقچى بىر ئادەم بۇنى ئاڭلىغاندىن كېيىن:
— ئەگەر ھازىر كۆز ئالدىڭىزدا بىر دەلدۈش پەيدا
بولسا، ئۇ چاغدا قانداق قىلىسىز؟— دەپتۇ.
ئەپەندى ئازراقمۇ ئىككىلەنمەستىن جاۋاب بېرىپتۇ:
— ئۇ دەلدۈش ... ئۆزىڭىزغۇ دەيمەن!

ئاغنەمنىڭ سانى

ئەپەندى قازى بولغاننىڭ ياقى، ئۇنىڭ ئۆيىگە كېلىدىغان
ئادەمنىڭ ئايىغى ئۇزۇلمەي. ئۆينىڭ بوسۇغىسىمۇ ئۇپراپ
كېتىپتۇ.

بۇنى كۆرگەن بىر قوشنىسى ئەپەندىگە:
— ۋاي - ۋۇي ئەپەندى، ئاغىنىلىرىڭىز شۇنچىمۇ كۆپ
بولامدىغان، كېلىۋاتقان ئادەمنىڭ سانى يوققۇ دەي-
مەن؟ — دەپ سوراپتۇ.

— قانچىلىك ئاغىنىنىڭ بارلىقىنى ھازىر ئۆزۈممۇ
بىلمەيمەن، — دەپتۇ ئەپەندى، — ئاغىنىنىڭ سانىنى مەن
قازىلىقتىن چۈشكەندە سوراڭ.

شەيتاننىڭ قىياپىتى

بىر كۈنى، بىر ھىلىگەر دەللال ئەپەندىدىن سورايتۇ:
— ئەپەندى، ئاڭلىسام سىزنى شەيتان بىلەن بېرىش -
كېلىش قىلدۇ دەيدۇ، شەيتاننىڭ قىياپىتى زادى قانداق؟
— شەيتاننىڭ قىياپىتىنى مەندىن سورىغۇچە، كەچتە
ئەينەككە قارىسىڭىزلا بىلىسىز، — دەپتۇ ئەپەندى.

ئىسسىق شورپا ۋە سوغۇق شورپا

بىرىنىڭ كۈرد تىلى ئۆگەنمەكچى بولغانلىقىنى ئاڭلىدىغان ئەپەندى، قىزغىنلىق بىلەن ئۇنىڭغا مۇئەللىم بولماقچى بوپتۇ. ئەمەلىيەتتە، ئەپەندىنىڭ كۈرد تىلى ئاساسى پەقەت بىرقانچە سۆزلەر بىلەنلا چەكلىنىدىكەن.

— مۇئەللىم، كۈرد تىلىدا «ئىسسىق شورپا» دېگەننى نېمە دەيدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ ھېلىقى ئادەم.

— كۈرد تىلىدا «سجاق ئاش» دەيدۇ، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندى.

— ئۇنداقتا «سوغۇق شورپا» نى نېمە دەيدۇ؟

ئەپەندى سۆزنى دەماللىققا ئويلاپ تاپالماي:

— سىز بۇ سۆزنى ئۆگەنمىسىڭىزمۇ بولىدۇ، چۈنكى كۈردلار ئەزەلدىن سوغۇق شورپا ئىچمەيدۇ، — دەپتۇ.

گال ئۇستىرا

ئەپەندىنىڭ بىر ئاغىنىسى:

— ئەپەندى، چېچىڭىز بەك ئۆسۈپ كېتىپتۇ، قېنى
ئولتۇرۇڭ، ئېلىپ قوياي، — دەپتۇ.

ئەپەندى ماقۇل بوپتۇ. ئاغىنىسى بىر گال ئۇستىرا
بىلەن ئەپەندىنىڭ چېچىنى چۈشۈرۈشكە باشلاپتۇ. ئەپەندى
ئاغرىققا ئاران چىداپ، كۆزىنى يۇمۇپ جىم ئولتۇرۇپتۇ.
— ئەپەندى، خۇشېقىپ كېتىپ ئۇخلاپ قېلىۋاتامسىز
نېمە؟ — دەپ سورايتۇ ئاغىنىسى ئەپەندىدىن.

— شۇنداق، تېخى چۈشمۇ كۆرۈۋاتىمەن. چۈشۈمدە بىر
ئىت ھەدەپ بېشىمنى غاجاۋاتقۇدەك، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ
ئەپەندى.

بتاقەت بولۇش

ئەپەندى ئېشىكىنى يىتتۈرۈپ قويۇپتۇ. كۆچىلىك ئۇ-
نىڭغا ياردەملىشىپ ھەممە ياقىلارنى ئىزدەپ چىقىپتۇ. بىراق
ئەپەندى بولسا ئانچە بتاقەت بولماپتۇ.

— ئەپەندى، ئېشىكىڭىز يىتۈپ كەتسىمۇ بتاقەت بول-
مايسىزغۇ؟ — دەپ سورايتۇ بىرەيلەن.

ئەپەندى قولى بىلەن يىراقتىكى تاغنى كۆرسىتىپ:
— ئاۋۇ تاغنى كۆردىڭىزمۇ؟ ئادەملەر تېخى ئۇ يەرگە
بېرىپ ئىزدىمىدى، ئەگەر ئۇلار ئۇ يەردىنمۇ تاپالمىسا، ئەنە
شۇ چاغدا بتاقەت بولساممۇ ئۆلگۈرىمەن، — دەپتۇ.

